

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 11 (740) ● Пятніца, 28 сакавіка 1969 г. ● Цана 2 кап. ● Год выдання XXII

У ПАРТКОМ ПРЫЙШЛО ПІСЬМО...

Пісьмы бываюць розныя: у адных—просьбы дапамагчы у вырашэнні таго ці іншага пытання, у другіх—скаргі, яны бываюць не заўсёды абгрунтаванымі... Безумоўна, усе яны важныя, хоць і не заўжды прыемныя. На гэты пісьмо, аб якім мы хочам раскажаць, на першы погляд не патрэбна рэагаванне, але... толькі на першы погляд.

Пісьмо прыслаў у партком загадчык Дома палітасветы Мінскага абкома КПБ А. Карзанаў. Ён просіць адзначыць на агульнаўніверсітэцкім партыйным сходзе і ў друку добрыя адносіны камуністаў кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі да ідэалагічнай работы, даручэнняў абкома партыі. Справа ў тым, што большасць членаў партыі з'яўляецца членамі метадычнага савета Дома палітычнай асветы Мінскага АК КПБ. Прафесар Р. А. Левін — старшыня метадычнага савета па філасофіі, ён жа кіруе секцыяй дыялектычнага матэрыялізму, секцыю гістмата вядзе дацэнт В. А. Бадзій, а загадчык кафедры член-карэспандэнт АН БССР, прафесар В. І. Сцяпану — вучоны кансультант, навуковы кіраўнік канферэнцый, якія праводзіцца абкомам партыі. Актыўна ўдзельнічаюць у рабоце савета Т. П. Багданава, Э. В. Клёсава, А. У. Самускевіч, В. М. Панкрату, Я. В. Пешкова, А. І. Ляўко, А. А. Міхайлаў і іншыя супрацоўнікі кафедры.

А. Карзанаў падрабязна раскажа пра многія мерапрыемствы, у якіх прынялі ўдзел філосафы ўніверсітэта. Толькі ў бягучым вучэбным годзе пры іх вялікай дапамозе былі праведзены два абласныя трохдзённыя семінары прапагандыстаў па гістмату і дыямату, а таксама кіраўнікоў раённых семінараў па філасофіі, шэсць заняткаў гарадскога семінара па гістмату для вышэйшага звяна, дзве сесіі курсаў прапагандыстаў школ асноў марксізма-ленінізма, дзве сесіі курсаў рэзерву прапагандыстаў. На гэтых форумах выкладчыкі кафедры выступалі з лекцыямі і дакладамі; напрыклад, А. У. Самускевіч прачытаў каля 20 лекцый для прапагандыстаў.

Вялікую карысць прынеслі метадычныя лекцыі, а наглядныя дапаможнікі па філасофіі, распрацаваныя Т. П. Багданавай, цяпер шырока выкарыстоўваюцца многімі кіраўнікамі палітшкол, гурткоў і тэарэтычных семінараў, а таксама некаторымі кафедрамі вышэйшых навучальных устаноў. Мінскі абком партыі сумесна з рэдакцыяй часопіса «Политическое самообразование» правёў навукова-метадычную канферэнцыю на тэму «Вывучэнне марксісцка-ленінскай філасофіі — важны сродак фарміравання навуковага светапогляду». Канферэнцыя атрымала высокую ацэнку грамадскай горада і ў перыядычным друку. Асноўнымі даклад-

чыкамі зноў-такі былі выкладчыкі кафедры ўніверсітэта: В. І. Сцяпану, Р. А. Левін, А. У. Самускевіч, В. А. Бадзій, Э. В. Клёсава, Т. П. Багданава, І. Г. Родзін. Цяпер абком партыі з дапамогай кафедры рыхтуе метадычную канферэнцыю для кіраўнікоў і слухачоў семінараў. Акрамя таго, кафедра сумесна з Маладзечанскім ГК КПБ падрыхтавала канферэнцыю, якая будзе прысвечана 60-годдзю з дня выхаду ў свет работы У. І. Леніна «Матэрыялізм і эмпірыкрытыцызм».

Выкладчыкі гістмата і дыямата аказваюць вялікую дапамогу Дому палітасветы ў распрацоўцы вучэбных планаў і праграм сеткі партыйнай і камсамольскай вучобы, прымаюць удзел у вывучэнні самой арганізацыі заняткаў у вобласці, на працягу многіх год чытаюць цыклы лекцый па філасофіі для слухачоў і прапагандыстаў.

Згадзіцеся, што такія пісьмы прыемна атрымоўваць. Нам прыемна сёння аб іх раскажаць. Але, мабыць, на гэтым нельга ставіць кропку. Станоўчы вопыт кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі заслугоўвае таго, каб ён быў падрабязна вывучаны, абагульнены і стаў здабыткам другіх кафедраў грамадскіх навук. Дарэчы, яны таксама праводзяць вялікую і цікавую ідэалагічную работу не толькі ва ўніверсітэце, але і на прамысловых прадпрыемствах, былоўлях, у сельскіх гаспадарках, у вайсковых падраздзяленнях. Здаецца, наспела неабходнасць падрыхтаваць і аддрукаваць хоць бы на ратапрынце брашуру аб вопыце кафедраў грамадскіх навук БДУ ў камуністычным выхаванні моладзі, прапагандзе сярод працоўных рэспублікі марксісцка-ленінскай тэорыі, поспехах савецкага народа ў камуністычным будаўніцтве.

Р. КАЛЕЧЫЦ.



РЭСПУБЛІКАНСКАЯ МЕТАДЫЧНАЯ

Тры дні, з 25 па 27 сакавіка, у нашым ўніверсітэце праходзіла рэспубліканская навукова-метадычная канферэнцыя па пытаннях вярчэння і завочнага навучання ў вучэбна-навуковай і прапагандысцкай працаваці і замежнай літаратуры, рускай і беларускай

і вярчэння аддзяленнях (факультэтах), секцыі грамадскіх навук, эканамічных, тэхнічных, гістарычных, хімічных, матэматычных, фізічных, біялагічных, географічных, юрыдычных, секцыі журналістыкі, рускай, беларускай і замежнай літаратуры, рускай і беларускай

моў, педагогікі і псіхалогіі, замежных моў.

У канферэнцыі прынялі ўдзел навуковыя работнікі Брэсцкага, Віцебскага, Гомельскага, Гродзенскага, Мінскага педагагічных інстытутаў, політэхнічнага і інстытута народнай гаспадаркі, інстытута інжынераў чыгуначнага транс-

парту і іншых вучэбных устаноў Украіны, Латвіі, Літвы, Эстоніі.

Кіраўнікі многіх секцый — выкладчыкі нашага ўніверсітэта. Найбольшую колькасць дакладаў прачыталі таксама ўніверсітэцкія вучоныя.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

- Ідзём да ленінскага юбілею
- Размеркаванне ў журналістаў
- Удзячнасць універсітэцкім філосафам
- Таварыш аб таварышу
- Усмешкі і грывасы практыкі
- Будні факультэцкія
- Аўтары новых кніг — выкладчыкі
- Садружнасць з прафесіянальнымі артыстамі
- Цікава ведаць
- Вясковае наступленне шашыстаў

Ва ўніверсітэце выдзены вялікі зборнік даследаванняў аспірантаў і маладых вучоных Беларусі. Па тэматыцы кніга не толькі актуальная, але і разнастайная. У ёй маюцца пытанні камуністычнага будаўніцтва ў СССР, праблемы здзяйснення эканамічнай рэформы, у адрас тых, хто меў дачыненне да выдання гэтага зборніка. Ён носіць назву «Тэзісы дакладаў рэспубліканскай навуковай канферэнцыі моладзі». Тэарэтычнай спадчыне К. Маркса прысвечаны працы Б. А. Мельцэра, А. І. Базылевай, В. В. Грыба, Е. З. Каваленкі і другіх аўтараў.

Выдзеныя кнігі сведчаць аб тым, што маладыя даследчыкі Беларусі паспяхова працуюць па найбольш складаных і важных пытаннях сучаснасці, кіруюцца ў сваёй дзейнасці са Пастановай ЦК КПСС «Аб

ДАСЛЕДАВАННІ МАЛАДЫХ

і мерах па далейшаму развіццю грамадскіх навук і павышэнню іх ролі ў камуністычным будаўніцтве». Хацелася б аднак зрабіць заўвагу, у адрас тых, хто меў дачыненне да выдання гэтага зборніка. Ён носіць назву «Тэзісы дакладаў рэспубліканскай навуковай канферэнцыі моладзі». Тэарэтычнай спадчыне К. Маркса прысвечаны працы Б. А. Мельцэра, А. І. Базылевай, В. В. Грыба, Е. З. Каваленкі і другіх аўтараў. Выдзеныя кнігі сведчаць аб тым, што маладыя даследчыкі Беларусі паспяхова працуюць па найбольш складаных і важных пытаннях сучаснасці, кіруюцца ў сваёй дзейнасці са Пастановай ЦК КПСС «Аб

У. БЛАКІТНЫ.



Другі год узначальвае савет студэнцкага навукова-таварыства на хімічным факультэце студэнтка пятага курса Таня Вараб'ева. І трэба сказаць, што даследчая работа знаходзіцца тут на належным узроўні. З кожным студэнтам, які прымае ўдзел у СНТ, праводзіцца індыўідуальныя кансультацыі, работы іх разбіраюцца на вузкіх спецсемінарах розных кафедраў факультэта.

Пасля заканчэння сярэдняй школы з залатым медалем прыйшла Таня на хімічны факультэт. Цяпер здаецца, што і не было ні лекцый, ні семінараў, ні сесій — так хутка прайшлі пяць гадоў вучобы. Наперадзе — дыпломная практыка па тэме даследавання і абарона работы на званне хіміка-неарганіка. Пры размеркаванні дзяржаўнай камісія пранавала Тані Вараб'евай застацца працаваць на кафедры неарганічнай хіміі.

НА ЗДЫМКУ: Т. ВАРАБ'ЕВА праводзіць дослед. З. ШЭЙНА.

Фота І. АСКІРКІ.

Н. К. КРУПСКАЯ

УЛАДЗІМІР ІЛЫЧ АБ ВЫВУЧЭННІ ЗАМЕЖНЫХ МОЎ

Ленін ведаў многа замежных моў. Добра ведаў нямецкую, французскую, англійскую, вывучаў іх, перакладаў з гэтых моў, чытаў па-польску, па-італьянску. Ён мог для «адпачынку» гадзінамі чытаць які-небудзь слоўнік.

Многія аддзяляюць вывучэнне замежных моў ад вывучэння роднай мовы. А між тым адно з другім непарыўна звязана. Вывучэнне замежных моў узбагачае родную мову, робіць яе больш яркай, гібкай, выразнай. Той, хто вывучаў мову Леніна, ведае, наколькі багатай, гарачай, выразнай была ленінская мова.

КРАСАВІЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Студэнты юрыдычнага факультэта рыхтуюцца да красавіцкай канферэнцыі, прысвечанай 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. На канферэнцыю будуць запрошаны госці з Вільнюскага, Харкаўскага, Казанскага ўніверсітэтаў.

Асноўныя даклады будуць прысвечаны прававой і эканамічнай дзейнасці працадара працоўных усяго свету — У. І. Леніна.

Ужо працуюць дзве секцыі: прававая і эканамічная, у якіх студэнты рыхтуюць даклады.

Студэнтка трэцяга курса аддзялення палітэканоміі Г. Пятрова асвятляе ў сваім дакладзе распрацоўку У. І. Леніным пытанняў павышэння прадукцыйнасці працы і ролі гэтага фактара для пабудовы камунізма.

А. Зубец працуе над дакладам «У. І. Ленін аб эканамічнай ролі Савецкай дзяржавы».

Перад канферэнцыяй кожная секцыя правядзе конкурс на лепшую работу.

А. КЛОК,
студэнтка.



Якія мовы вывучаў Ленін у школьныя гады? Ленін закончыў класічную гімназію. У класічных гімназіях вывучалі мовы: рускую, славянскую, лацінскую, грэчаскую, французскую, нямецкую — шэсць моў: тры жывыя, тры мёртвыя.

Уладзімір Ільіч успамінаў нека настаўніка нямецкай мовы малодшых класаў гімназіі, які хваліў яго за добрыя веды па граматыцы. Маці Ільіча добра гаварыла па-нямецку, і гэта, вядома, адбівалася на веданні Ільічом нямецкай мовы. І ў маладосці ён думаў, што ён добра ведае нямецкую мову, ён ведаў яе лепш, чым яго аднакласнікі.

Але калі летам 1895 г. Ільіч трапіў у Берлін, аказалася, што ён дрэнна разумее гутарковую мову. У пісьме да маці ён пісаў: «Даю маху толькі па галіне мовы: гутарковую нямецкую мову разумее непараўнальна горш французскай. Немцы вымаўляюць так нязвычайна, што я не разбіраю слоў нават у публічным выступленні, тады як у Францыі я разумееў амаль усё ў выступленнях з першага ж разу. Трэцяга дня быў у театры: давалі «Weber» Гаўпмана. Нягледзячы на тое, што я перад прадстаўленнем перачытаў усю драму, каб сачыць за іграй, — я не мог улавіць усіх фраз. Зрэшты, я не сумую, і шкадую толькі, што ў мяне вельмі мала часу для грунтоўнага вывучэння мовы».

Трапіўшы ў турму, у студзені 1896 г. Уладзімір Ільіч просіць сястру — Анну Ільінічу — прыслаць яму слоўнікі: «Цяпер перакладаю з нямецкай, так што слоўнік Паўлоўскага прасіў бы перадаць» (у турму. — Н. К.).

Калі ў ссыльцы Уладзімір Ільіч узяўся за пераклад з англійскай кніжкі Веба, у сакавіку 1898 г. ён пісаў Анне Ільінічы: «Хачу перасіць цябе дастаць мне дапаможнік па англійскай мове. Напрасіўся я тут на пераклад і атрымаў тоўстую кніжку Webb'a. Вельмі баюся, як бы не нарабіць памылак. Трэба было б мець:

1) Граматыку англійскай

мовы, асабліва сінтаксіс. Калі ў Н. К. няма Нурока (яна, здаецца, мела яго — толькі не ведаю, ці свой), то прышлі яго хоць на лета, калі табе (або Маняшы) не патрэбен. Не ведаю толькі, ці не мала дае Нурок па гэтаму пытанню? Калі можна дастаць добры дапаможнік на англійскай мове, вельмі б добра.

2) Слоўнік геаграфічных імён і ўласных. Пераклад і транскрыпцыя іх з англійскай вельмі цяжка, і я моцна баюся памылак. Не ведаю, ці маюцца адпаведныя слоўнікі? Калі няма даведкі ў «Кнізе аб кнігах» або ў якім-небудзь іншым указальніку ці каталогу, то, мабыць, трэба як-небудзь з іншых крыніц даведацца? — Вядома, калі пры выпадку можна будзе даведацца і дастаць (у фінансах я ўжо тут не абмяжоўваюся, бо ганарар будзе не малы, а першы вопыт трэба зрабіць толкам), але асабліва турбавацца не варта. Я атрымаю яшчэ нямецкі пераклад гэтай кнігі, так што з ім можна заўсёды справіцца».

Калі я прыехала ў Шушанскае, я прывезла з сабой Нурока, па якому вучылася ў турме. Ільіч ведаў англійскую мову лепш за мяне, я аб англійскім вымаўленні не мела ніякага ўяўлення. Вымаўляла на французскі лад. Уладзімір Ільіч чуў, як настаўніца англійскай мовы вучыла яго сястру Вольгу чытаць усю па-англійску. Зрэшты, Ільіч па частцы вымаўлення таксама быў не вельмі цвёрдым. Я вучылася вымаўляць па яго ўказанню, але пасля, калі мы праз чатыры гады прыехалі ў Лондан, нас ніхто не разумееў, і мы нікога не разумелі. І давялося вучыцца нанова.

Прыехаўшы ў Лондан, мы сталі патроху асвойваць і англійскае вымаўленне, хадзілі на сходы, слухалі там выступленні на англійскай мове, бывалі на выступленнях англійчан у Гайд-парку, размаўлялі з кватэрнай гаспадыняй. Бралі таксама абменныя ўрокі ў двух англійчан. Мы іх вучылі рускай мове, яны нас — англійскай.

БУДНІ ФАКУЛЬТЭЦКІЯ

Час ляціць непрыкметна. Здаецца, толькі нядаўна напружана рыхтаваліся да зімовай сесіі, а тут ужо і летняя напамінае аб сабе.

У старшакурснікаў адна хвалюючая падзея змяняе другую. Канец звычайнага года нясе не толькі размеркаванне на работу, але і няўмыльнае набліжэнне тэрміну аба-

У кастрычніку 1902 года ў пісьме да маці Уладзімір Ільіч піша, што ён авалодвае мовай практычна, а ў снежні таго ж года раіў Марыі Ільінічы вучыцца англійскай мове па Тусэну, «...бо, — пісаў ён, — Тусэн выдатны. Я раней не верыў у гэту сістэму, а цяпер пераканаўся, што гэта адзіная сур'ёзная, дзелавітая сістэма. І калі, прайшоўшы першы выпуск Тусэна, узяць пару-другую ўрокаў у прыроднага іншаземца, то можна навучыцца безумоўна добра. Есць цяпер і слоўнікі Тусэна з абазначэннем вымаўлення: вельмі раю Маняшы купіць, бо наш Аляксандр многа ілжэ».

Для больш паглыбленага вывучэння нямецкай мовы Уладзімір Ільіч, акрамя слоўніка Паўлоўскага, просіць зсылкі ў снежні 1898 г. прыслаць яму нямецкі пераклад Тургенева: «што іменна з Тургенеўскай твораў, нам усё роўна, — толькі пераклад пажадана з добрых. Нямецкая граматыка пажадана па магчымасці найбольш поўная, — асабліва

сінтаксіс. Калі б і на нямецкай мове, гэта нават лепш, бадай».

Пераклад Тургенева патрэбен быў для вывучэння нямецкай мовы шляхам адваротных перакладаў. У маі 1901 г. Ільіч у пісьме з Мюнхена дае парады зяцю, Марку Цімафеевічу Елізараву, трапіўшаму ў турму, які «рэжым» лепш устанавіць для сябе: «...па частцы разумовай працы, — піша ён, — асабліва рэкамэндаваў бы пераклады і прытмы адваротныя, г. зн. спачатку з замежнага на рускі, пісьмова, а пасля з рускага перакладу зноў на замежны. Я вынес са свайго вопыту, што гэта самы рацыянальны спосаб вывучэння мовы».

Акрамя ведання французскай, нямецкай, англійскай моў, Ленін вывучаў яшчэ польскую, італьянскую, рускую, чэшскую, шведскую.

Калі ў другую эміграцыю летам 1908 г. я паступіла ў Жэневе на шасцідзёныя курсы для педагогаў-іншаземцаў, якія выкладаюць у школе на радзіме французскую мову, я расказала



Ільічу аб метадах выкладання. У цэнтры выкладання стаіць фанетыка, прычым улічваецца асаблівасці роднай мовы выкладчыка, наладжваюцца пастаянныя гутаркі ў класе і ў час блізкіх экскурсій, на гэтых курсах шырока прымяняюцца праслухоўванне правільнага французскага вымаўлення, запісаннага на грамафоннай пласцінкі (лінгафоны). Ільіч вельмі зацікавіўся такой пастаноўкай выкладання, пазнаёміўся з падручнікамі, па якіх мы займаліся, адобрыў гэты метад, гаварыў аб неабходнасці самага шырокага яго прымянення.

Цяпер у нас вялікая цяга да вывучэння замежных моў. Вось таму, як вывучаў Ленін замежныя мовы, і ўяўляе асаблівую цікавасць.

О Ленине. Сборник статей и выступлений. М., Политиздат, 1965, стр. 369—372.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВА ВЫКАНАНА

Калектывы кафедраў гісторыі КПСС нашага ўніверсітэта паспяхова выконваюць свае сацыялістычныя абавязальствы, якія ўзяты ў гонар ленінскага юбілею. Тут вядзецца вялікая работа па выхаванню студэнтаў на геранічных фактах дзейнасці нашай партыі, арганізуюцца цікавыя сустрэчы з удзельнікамі знамянальных падзей у жыцці беларускага і ўсяго савецкага народа.

Нядаўна ў выдавецтве БДУ выйшла ў свет калектывная праца супрацоўнікаў кафедраў «Лекцыі па гісторыі Коммунистической партии Советского Союза (1937—1967)». Падрыхтоўка кнігі да выдання з'яўлялася адным з важных абавязальстваў гісторыкаў партыі. Яна не залежалася доўга на прылаўках кніжных магазінаў — студэнты і выкладчыкі

ўдзячны аўтарам за цікавую і змястоўную работу. Кніга змяшчае лекцыі па гісторыі КПСС 1937—1967 гадоў, напісаныя ў адпаведнасці з новай вучэбнай праграмай для вышэйшых навучальных устаноў, разлічанай на 170 гадзін.

Аўтарамі асобных раздзелаў з'яўляюцца прафесары У. М. Сікорскі, М. Я. Шкляр, А. Е. Жураў, дацэнты І. О. Царук, А. У. Царук, К. К. Герман, У. С. Багдануц, М. В. Прылепка, А. А. Волк і Г. Г. Герасіменка.

Рукапіс абмяркоўваўся на пасяджэннях кафедраў, а таксама ў Інстытуце гісторыі партыі пры ЦК КПБ. Аўтары прасяць чытачоў прыслаць свае водгукі і зэўвагі. Зрабіць гэта можна і праз нашу газету.

А. ДАНИЛЕВІЧ.

І М Я Л Е Н І Н А

Пад такой назвай у выдавецтве «Беларусь» выходзіць кніга, прысвечаная 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. Яе аўтарамі з'яўляюцца кіраўнікі і радавыя работнікі прадпрыемств

ваў, калгасаў і саўгасаў, навучальных і іншых устаноў, якія носіць імя У. І. Леніна. З вялікім расказам аб дзейнасці і поспехах нашага ўніверсітэта ў падрыхтоўцы

кадраў вышэйшай кваліфікацыі, навукова-даследчай рабоце і камуністычным выхаванні моладзі выступае рэктар, акадэмік АН БССР А. Н. Сеўчанка.

С. КАРПОВІЧ.

КАРЫСНАЯ КНІГА

Дацэнт А. А. Галаўко многа год паспяхова працуе над гісторыяй сацыялістычнай перабудовы беларускай вёскі. Ён ужо апублікаваў шэраг кніг, якія атрымалі шырокае прызнанне чытача.

Нядаўна ў выдавецтве БДУ выйшла новая кніга А. А. Галаўко «Дзейнасць Саветаў Беларусаў па здзяйсненню эканамічнай палітыкі ў вёсцы ў 1927—1936 гадах». У ёй аўтар выкарыстаў значны архіўны і запанадаўчы матэрыял.

На пераканаўчых фактах у кнізе паказана вялікая творчая роля Савецкай дзяржавы і права ў здзяйсненні фінансава-эканамічнай палітыкі на сяле.

У рабоце глыбока даследаваны асноўныя напрамкі дзейнасці Саветаў у гэтай галіне: накіраванне сродкаў укладанне іх у сацыялістычную сельскую гаспадарку, прадастаўленне фінансавых ільгот аднаасобнікам-беднякам і сацыялістычным сельскагаспадарчым аб'яднанням, выкарыстанне прымусовых мер у адносінах да парушальнікаў падатковага запанадаўства.

Несумненна, кнігу А. А. Галаўко з цікавасцю прачытаюць не толькі юрысты і гісторыкі, але і ўсе тыя, хто цікавіцца гісторыяй будаўніцтва сацыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР.

А. ЛЕЙЗЕРАУ,
кандыдат юрыдычных навук.



ПОБАЧ З НАМІ



Апошні нумар вучэбнай газеты факультэта журналістыкі, які нядаўна выйшаў у свет, паднаскою прывесчан вучэбнай

і вытворчай практыцы студэнтаў. Ніжэй мы змяшчаем некаторыя з гэтых матэрыялаў.

МАРНАСЛОЎЕ

Калі чытаеш справаздачы аб практыцы і матэрыялы надрукаваных студэнтамі малодшых курсаў, то адразу трапляеш у палон той павышанай эмацыянальнасці, рамантычнай узняскасці і патэтыкі, якая спачатку захапляе і вадуе, але потым неяк насцярожае... Мінае першы, другі год. А мы пішам усё аб адным і тым жа, усё ў тым жа стандартным газетна-ўрачыстым стылі — аб «людзях харошых», аб «нагортах руплівых», аб «тваім маладым сучасніку...».

Інфляцыя слова, аб якой з такой трывогай гавораць цяпер многія сур'ёзныя журналісты, у тым, між іншым, і заключаецца, што яно, слова, губляе сваё канкрэтнае значэнне і ператвараецца, паводле заўваг У. І. Леніна, у «пустышку», «голую фразу», «дэкламацыю», «траскатню», хадзячую разменную «манету», якая не мае аніякай каштоўнасці, акрамя дробнага звону. Менавіта гэта інфляцыя і пагражае нашаму журналісцкаму слову, калі яно не стане для нас сапраўднай справай.

Вядома, эмоцыя — рэч карысная і неабходная, калі яны звязаны з канкрэтнай справай, з дзелавымі і цвярозымі адносінамі да рэчаіснасці, з настойлівым і глыбокім вывучэннем жыцця. Вынікам такога сінтэзу, такой садружнасці сэрца і

розуму з'яўляюцца сапраўдныя публіцыстычныя творы, што адразу прыцягваюць пільную ўвагу чытача. Але калі галаву перапаўняюць адны эмоцыі, калі яны пачынаюць туманіць розум, калі выцяснююць дзелавы і разумны падыход да фактаў жыцця, то тады і паяўляюцца ў масавай колькасці замалёўкі-матылёчкі, павярхоўныя заметкі — адліскі і пышнаслоўныя нарысы, якія запавяняюць старонкі многіх мясцовых газет. «Старанне шчырых рук», «Жанчына з лагоднай усмешкай», «Мая суседка», «Погляд у будучыню», «Каб дзеці былі шчаслівыя» — вось толькі некаторыя загалоўкі заметак і карэспандэнцый студэнтаў другога і трэцяга курсаў, якія з дастатковай выразнасцю адлюстроўваюць эмацыянальную павярхоўнасць і ілюстрацыйную апісальнасць зместу.

І як прыемна бывае напакцаць сярод гэтай ружова-салодкай аднастайнасці просты дзелавы артыкул, крытычную карэспандэнцыю або заметку, у якіх б'ецца сапраўдны пульс працоўнага жыцця, дзелавога і канкрэтнага падыходу да з'яў рэчаіснасці! Да ліку такіх выступленняў можна аднесці, напрыклад, «Адзін дзень з дырэктарам саўгаса» і «Праблемы працоўнага выхавання» Васіля

Гурына, «Трывогі другой змены» Васіля Пішчыка, «Колькасць і якасць» і «Тэорыя і практыка» Люцыяна Галаўні, выступленні па праблемных пытаннях жыцця нашай моладзі В. Дабкіна, С. Мельнікавай і некаторых іншых студэнтаў.

Можна гэтыя радкі здадуцца каму-небудзь залішне сярдзітымі. Тым больш, што тут хутчэй не віна, а бяда нашых студэнтаў. Справа ў тым, што некаторыя раённыя газеты вельмі марудна перабудоўваюць сваю работу ў адпаведнасці з новымі задачамі камуністычнага будаўніцтва і ўсё яшчэ кормяць чытача па старой нягоднай традыцыі поснай стравы агулных слоў і разважанняў. Аб гэтым, між іншым, гаворыцца і ў прынятай нядаўна пастанове ЦК КПСС «Аб павышэнні ролі раённых газет у камуністычным выхаванні працоўных». Сёння, як ніколі, актуальна гучыць ленінскі заклік эмацыянальна-палітычнай траскатні і марнаслоўя. Трэба сканцэнтравіць сваю ўвагу на тым, як працоўныя масы на справе будуюць камуністычнае новае ў сваёй паўсядзённай стваральнай дзейнасці.

М. ЦІКОЦКІ,
загадчык кафедры тэорыі і практыкі савецкага друку.

СУДЭНТЫ АБ ПРАКТЫЦЫ...

Мая першая практыка паставіла мяне тварам да твару з будучай прафесіяй. Я вельмі задаволена, што пазнала, як дастаюцца газетныя радкі, нават самыя кароткія і, здавалася б, самыя будзённыя.

Кожная з дваццаці маіх спартыўных справаздач — гэта ў першую чаргу новае знаёмства з цікавым чалавекам. І яшчэ — гэта пошук.

В. АЛЕЙНИКАВА, II курс.

Кожны дзень прыносіў мне нешта новае. Я некалькі разоў дзяжурю па нумару, быў «свежай галавой», нядзельным аглядальнікам на лятучцы, назіраў за складаннем перспектывных планаў газеты, за макеціраваннем нумароў. Тэарэтычны шкільет, закладзены ў мяне лекцыямі ва ўніверсітэце, абрастаў плошчу практычнай працы. Газета была для мяне выдатнай школай аператыўнасці і журналісцкага майстэрства.

Л. ЗДАНОВІЧ, IV курс.

М. ТОЛШЧІК, II курс.

ПРАКТЫКА АБ СТУДЭНТАХ

У час практыкі мы былі самымі рознымі — заклапочанымі, мэтанакіраванымі, уважлівым, сур'ёзным. І усё ж пры ўсім пры гэтым мы былі галоўным чынам бездапаможна-смешным. Бо калі ўсяго астатняга ў нас хапала праз край, менш за усё ў нас было вопыту. А слова ж не верабей: выпусціш — не зловіш.

У час першай сваёй практыкі мы былі надзвычай дапытлівымі, і таму вельмі многае, на што людзі не звярталі ніякай увагі, проста кідалася нам у вочы.

«Першае, што кінулася ў вочы — добрая наглядная агітацыя». (Л. Качур).
«На ферме, што поблізу вёскі Чэхі, кідаецца ў вочы група цялят, якую даглядае Соф'я Адамаўна». (В. Жарыкаў).

«У вочы кідаецца перш за ўсё добры, з густам аформлены зал». (Г. Чарнянкова).
«Аб сельскай гаспадарцы я маю даволі туманнае ўяўленне. Гэтая абставіна вельмі ўскладняла маю дзейнасць. Аднак дапамога з боку загадчыка аддзела І. Кондэра прыйшла своєчасова. Але, на жаль, ні аднаго матэрыялу ў гэтым аддзеле я не зрабіла: было цяжка». (Н. Чайкова).

«Маладушую сакавітую траву шумна скубе калгасны статак кароў». (В. Жарыкаў).
«З самадзейнасцю справы на камбінаце швах». (В. Шаршоў).
«Каранастая фігура, пачаўшая раздавацца паўнатой». (А. Тулбусаў).

«Адрозна знайсціся загаловак і патрэбныя словы, карашей, — «пайшла пісаць губерня». (Л. Шапіра).

У ПАРТКОМЕ заслухана справаздача старшыні прафкома тав. Сабалеўскага аб кіраўніцтве работай студсаветаў. Як адзначана, пытанні работы студсаветаў неаднаразова разглядаліся на пасяджэннях прафкома. Студэнцкім саветам аказвалася дапамога ў планаванні работы. Члены прафкома часта бываюць на пасяджэннях студсаветаў, кантралююць выкананне намечаных планаў. Аднак прафком яшчэ слаба ўнікае ў змест работы ўсіх студэнцкіх саветаў, недастаткова ўдзяляе увагі арганізацыйнай выхаваўчай работы ў інтэрнатах, строгаму выкананню ўсімі студэнтамі правіл унутранага распарадку.

Да гэтай пары не ліквідаваны факты парушэння дысцыпліны, нядобрасум-

ленных адносін да сацыялістычнай маёмасці. Партком адзначае таксама слабую работу галаўных партарганізацый, замацаваных за інтэрнатамі.

У пастанове партком абавязвае прафком аказаць больш практычнай дапамогі студсаветам, сканцэнтравіць увагу на арганізацыйнай выхаваўчай работы. Да партыйных бюро факультэтаў прад'яўлена патрабаванне часцей практыкаваць у інтэрнатах гутаркі са студэнтамі вядучых вучоных, дзяячоў культуры і мастацтва, наватараў вытворчасці.

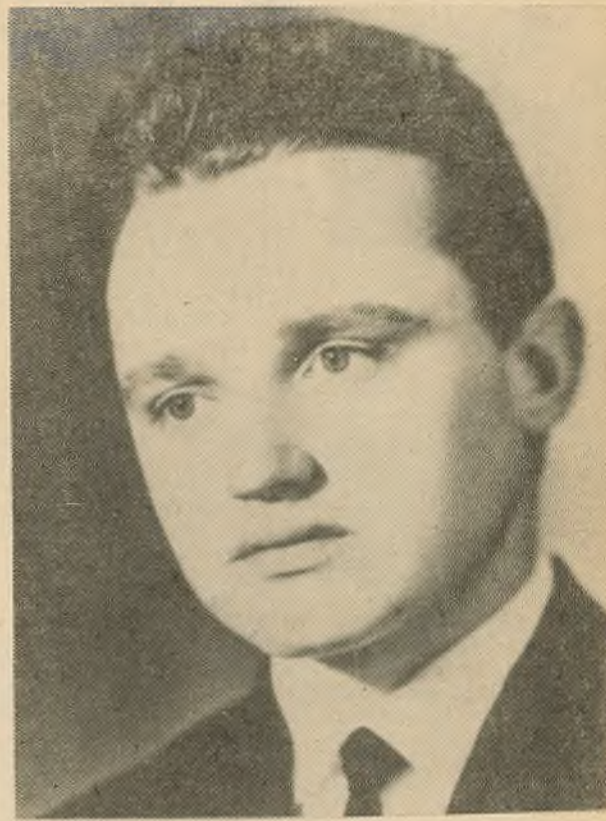
Рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт» прапанавана паўней асвятляць быт і адпачынак студэнтаў, аказваць дапамогу рэдкалегіям насценных газет інтэрнатаў.

Пісаць аб сваім блізім таварышу нялёгка. Заўсёды ёсць небяспека перабольшыць тую ці іншую рысу яго характару або недаацаніць. Тут адыгрывае вялікую ролю прывычка — многае лічыць звычайным, не заслугоўваючым не толькі пахвалы, але нават увагі.

Аднойчы я стаў выпадковым сведкам размовы майго аднакурсніка Паўла Сямёнава з незнаёмым студэнтам.

— Мне будзе вельмі цяжка, — гаварыў юнак. — Дома не ўсё добра, часта недаразуменні ў сям'і... А тут яшчэ адна бяда: я па нейкай памылцы не атрымаў інтэрната. Цяпер усе пакой размеркаваны, і няма ніякай надзеі...

Павел падбадзёрыў яго, сулакоіў расказаць некалькіх забаўных эпізодаў са студэнцкага жыцця, а на развітанне дадаў: «Яшчэ сустранемся». Ён нікога не абяцаў, і гэта зразумела — ён жа не меў ніякіх адносін да жылly быту, а быў толькі адказны за дзяжурства ў інтэрнаце па Кастрычніцкай вуліцы. Але ў самім тоне, з якім былі сказаны словы «мы яшчэ сустранемся», я адчуў упэўненасць, што справы першаккурсніка мой сябра прыняў



ТАКІ МОЙ ТАВАРЫШ

глыбока да сэрца.

На наступны дзень Павел звярнуўся ў дэканат, у прафком, камітэт камсамола, некалькі разоў заходзіў да каманданта. І гэтак цэлы тыдзень па аднаму «маршруту». Некаторыя гаварылі яму:

— Кінь ты, Павел. Не твоя гэта справа. Толькі дарэмна час траціш.

— А хто сказаў, што гэта не мая справа? — усміхаўся Павел.

Ён «прабіў» месца, змог пераканаць, што чалавек сапраўды мае патрэбу ў інтэрнаце і мае на гэта поўнае права.

Нічога асаблівага, скажаце вы: ці мала бывае такіх выпадкаў... Сапраўды, няма. І гэта вельмі добра. Але гэты выпадак, на мой погляд, нельга вымяраць толькі простымі нормама маралі. Тут нешта большае, тут унутраная патрэбнасць быць карысным другім, імкненне быць саўдзельнікам добрага пачатку.

Мне ўспамінаюцца цаліныя будні. Павел Сямёнаў не вызначаўся асаблівымі здольнасцямі ў будаўнічай справе. Працаваў, як і ўсе: на пагрузцы самана, на кладцы, на бетонных работах. Але працаваў з агульнай, на яго раўняліся, і да яго голасу прыслуховаліся. На адпачынку ён таксама быў у цэнтры увагі. Спяваў песні, якія ўсе любілі ў яго выкананні.

Два гады запар на сходах цалінікаў прымалася аднагалоснае рашэнне: Сямёнава быць заўгасам. Бо

хто мае больш тонкае чуццё, хто можа па-дзелавому пагутарыць з дырэктарам, кіраўніком, можа супрапастаяць яму як кулінар? Ніхто. І не памыляліся. У вельмі цяжкіх умовах, за 70 кіламетраў ад цэнтра, пры пастаянным недахопе транспартных сродкаў наш заўгас даставаў і дастаўляў прадукты для атрада. Усе былі задаволены смачнымі абедамі, і вельмі часта раздаваліся «тосты» за «Сямёнава з дочкамі» (так называлі, жартуючы, арганізацыю нашага заўгаса).

У яго не толькі баявы, партыйны характар. Яму ўласцівы спеласць думкі, цвярозасць у ацэнцы самай забытанай справы і рамантычная акрыленасць... Ён улюбён па-сапраўднаму ў жыццё, у яе зменлівую шматграннасць, яркія кантрасты.

Нарадзіўся Павел Сямёнаў у сялянскай сям'і ў 1943 годзе. Бацька загінуў на вайне. Маці працуе на пастаяннай рабоце, а ён — «гаспадыня» дома. Было ўсё: і голад, і холад, і радасць, калі старэйшы брат і сястра прынеслі першую зарплату. Хутка і ён пайшоў на самастойны шлях. Нялёгім ён аказаўся, хоць на першы погляд і простым: тэхнічнае вучылішча, армія, ўніверсітэт. І можа таму ён цяпер вызначаецца такой высокай працаздольнасцю, здзіўляе аднакурснікаў тонкім чуццём рэчаіснасці, уманнем беражліва адносіцца да дасягнутага, зробленага ім самім і іншымі.

Розныя людзі бываюць. Адна абмяжоўваюцца якой-небудзь адной галіной дзейнасці, ды іх і не хапае на большае, другія ўнікаюць ва ўсе сферы грамадскага жыцця, імкнуцца ўсё пазнаць хоць бы часткова. Павел Сямёнаў адносіцца да другой катэгорыі. У яго буднях цудоўна спадучаецца захапленне навукай і мастацтвам, літаратурай і грамадскай работай. Але, мабыць, адно з найбольш устоілівых захапленняў — захапленне оперным мастацтвам.

Павел знайшоў сябе, стаўшы студэнтам гістарычнага факультэта. Ён добра вучыцца, піша цікавыя дыпломную работу, карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод сваіх таварышаў і выкладчыкаў, якія неаднаразова вылучалі яго кандыдатуру ў кіруючыя органы грамадскіх арганізацый.

І яшчэ адно адкрыў. У Паўла п'яшчотнае сэрца, поўнае даброты да людзей.

Такі мой таварыш. Звычайны, як усе... Толькі вось аднойчы я пачуў ад яго цудоўныя словы паэта Васіля Фёдарова:

«Наше время такое: Живём от борьбы до борьбы,

Мы не знаем покоя — То в поту, то в крови Наши лбы», — і сам сабе сказаў:

— Так, гэта яго жыццёвая формула, сапраўднае крэда Паўла Сямёнава.

П. БОНДАР,
студэнт чацвёртага курса гістфака.

АФІЦЫЙНЫ

АДДЗЕЛ



ВІНШУЕМ З ПЕРАМОГАЙ

Днямі ў Мінску закончылася першыство рэспублікі па рускіх шашках сярод жанчын. Пасля чатырохгадовага перапынку чэмпіёнкай рэспублікі стала асістэнт кафедры электронных вылічальных машын Анна Хапалок. У яе актыве 9 перамог і толькі 4 нічы. Выдатны вынік! Анна іграла вельмі цікава і самабытна, і можна не сумнявацца, што яна даб'ецца яшчэ большых поспехаў ва ўсесаюзных спаборніцтвах. На трэцім месцы з 9 ачкамі студэнтка 2 курса матэматычнага факультэта Святлана Тачоная. Яна першай у рэспубліцы стала кандыдатам у майстры спорту па шашках сярод жанчын. Па-за рысай прызёраў засталася выпускніца БДУ майстар спорту Алена Соркіна. Жанчыны прынеслі 18 ачкоў у скарбонку ўніверсітэта, якія ідуць у залік

У ШАШАЧНЫМ КЛУБЕ

Бягучы вучэбны год насычан рознымі мерапрыемствамі, якія праводзіць шашачны клуб БДУ. Прайшло толькі тры месяцы новага года, а колькі ужо зроблена! Шмат перамог атрымалі нашы шашысты на рэспубліканскіх і ўсесаюзных спаборніцтвах.

рэспубліканскай круглагадовай спартакіяды вуну, прысвечанай 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна.

НА УСЕСАЮЗНЫХ ЧЭМПІЯНАТАХ

У Казані, Тбілісі і Мінску закончыліся фіналы ўсесаюзных першынстваў краіны сярод студэнтаў.

У Казані змагаліся студэнткі. Добра выступіў студэнт 3 курса матэматычнага факультэта БДУ Міхаіл Кац. Ён стаў сярэбраным прызёрам і заваяваў права выступаць у паўфінале першынства краіны.

У Тбілісі ігралі майстры рускіх шашак. Студэнт 5 курса матэматычнага факультэта Барыс Бліндэр (здымак у цэнтры) стаў бронзавым прызёрам і таксама дабіўся права выступаць у паўфінале першынства краіны. Добра вёў паядынак і студэнт 3 курса матэматычнага факультэта Іосіф Марголін, які выканаў майстарскі нарматыў.

У Мінску спаборнічалі жанчыны. Хапалок стала сярэбраным прызёрам.



СТАЛІЧНЫ ПАЯДЫНАК

Закончылася першынства сталіцы Беларусі па міжнародных шашках. І тут поспех спадарожнічаў нашым шашыстам. Першае месца заняў выпускнік БДУ майстар спорту Уладзімір Дашкевіч. На другім месцы — студэнт 4 курса матэматычнага факультэта БДУ Барыс Агашын.

На здымку М. Нечыпарэнікі (злева ўверсе) Б. Агашын (злева) і партыі з выпускніком БДУ майстрам спорту Ю. Струкам.

ЧЭМПІЁН НЕ ЗМЯНІўСЯ
Закончыўся асабісты чэмпіят БДУ па рускіх шаш-

ках. Званне чэмпіёна другі год запар заваяваў майстар спорту Уладзімір Беляеўскі. На другім месцы Георг Укман, які выканаў майстарскі нарматыў, 3—7-я месцы падзялілі майстры спорту М. Кац, Г. Пятровіч, Ю. Струк, Б. Бліндэр, Б. Агашын.

ЗА ЗВАННЕ МАЦНЕЙШАГА

У Мінску праходзіць чэмпіят студэнцкага ДСТ «Буравеснік» па міжнародных шашках. Пасля пяці тураў табліцу спаборніцтваў узначальвае кандыдат у майстры У. Лахаданав. У яго 4,5 ачка. На паўачка менш у міжнароднага майстра Анатоля Гантварга. У турніры устаноўлена майстарская норма, і У. Лахаданаву для яе выканання неабходна ў астатніх 8 партыях набраць 3,5 ачка.

У Гомелі за званне чэмпіёна рэспублікі па рускіх шашках змагаюцца ўніверсітэцкія шашысты У. Беляеўскі, Г. Укман, Н. Чалядзюк, Г. Певзнер, Б. Бліндэр.

Г. ДРАБУШЭВІЧ,
майстар спорту.



Чэмпіёнка рэспублікі А. Хапалок.

Фота А. АСТАПАВА.

Залік па замежнай мове Сяргея адолеў пасля трэцяга заходу.

— Пара брацца за розум, — зазначыў ён сабе крыху пазней, — пайду ў бібліятэку!

...Але да падручніка на нямецкай мове не цягнуўся («Пагартай лепш часопіс», — нібы падказаў хтосьці. «Ну, хіба адну хвілінка!») — супакойваў сябе Сяргей. Пад рукамі — «Сто пытанняў і сто адказаў». Што гэта! «Спосаб

Пагаманілі. Праз пэўны час магнітафон змоўк, а да хлопцаў паволі падкрадалася дрымота...

Сяргей і сёння заснуў, не паспеўшы дакрануцца да падушкі.

Наступны сеанс разбудзіў толькі Валеру. Здзіўляцца гэтаму не прыходзілася. Яшчэ да «эксперыментаў», калі хто-небудзь з сяброў прачынаўся сярод ночы, бачылі Валеру на фоне святла ад вулічных ліхтароў з гантэляй у руцэ. Лунатыкам, вя-

СПОСАБ ГІПНАПЕДЫ

Гумарэска

гіпнапеды)... і парада, як дапамагае магнітафон вывучэнню мовы ў час сну.

Да яго нахіліўся Іван і мацней, чым трэба, плясуну па плячы.

— Прывітанне, што зубрыш! — прагагатаў ён на вуха, потым пакратаў залысіны на галаве Сяргея.

— Гы-ы, пасадачная пляцоўка для камароў і мұх хутка будзе гарова!

Сяргей адкінуў яго руку, але той яшчэ доўга не супыняўся. Калі Іван адышоў, Сяргей перачытаў радкі аб гіпнапеды.

«Як гэта ў час трапіла!» — захапляўся ён.

...Змарнаваў вечар, але падключыў будзільнік, магнітафон, рэле. Атрымалася ўдала. Цяпер запіс тэкста можна было слухаць ноччу праз кожную гадзіну.

— Сярожа, пазыч мне сваё прыстасаванне на некалькі дзён, — звярнуўся хлопцэ з суседняга пакоя. — У мяне ж яшчэ «хвост» па замежнай.

Сяргей згадзіўся... Толькі значна пазней даведаўся, што сябра залік не здаў, хоць і рабіў усё «па інструкцыі», нават спаць клаўся на тры-чатыры гадзіны раней, каб лепш заламіналася...

— Трэба мне паспрабаваць самому, — вырашыў «канструктар».

...Поўнач. Да пачатку першага сеанса засталася 15 хвілін. Так хутка хлопцы ў той вечар заснуць не змаглі.

Рэле спрацавала — магнітафон уключан. Ніхто не хаваў свайго захаплення.

дома, яго не назавеш, бо дзёты ўбачыш ноччу за дамамі месяц. Ды і ў наступны дзень, калі сябры пыталіся аб гэтым, ён, усё добра прыпамінаючы, адказаў: «Не спіцца штосьці, рашыў пазаймацца».

Спаў Валера ў самым зацішным кутку пакоя, але... яго ложка некалькі разоў рыпнуў, і зноў цішыня. І так праз кожную гадзіну. Пад раницу ён не вытрымаў і...тузануў штэпсель з разеткі.

На практычных занятках Валера сядзеў з пасалавеўшымі вачыма, а потым асцярожна заўважыў:

— У мяне сёння, хлопцы, галава чамусьці цяжкая і... пабальвае.

— Табе, напэўна, у гэту ноч нямецкіх слоў больш, чым патрэбна, налезла! — здэкліва чмыхнуў Іван і, не выпускаючы зручнага моманту, усхвалявана шапнуў:

— Хлопцы, зірніце, у яго слова не паспела ўбіцца ў галаву і... тырчыць з вуха! Гы-гы-гы!

— Так можна ў хуткім часе дзве мовы вывучыць, — не дачуўшы жартаў сябра, працягваў Валера.

Сяргей не ўдзельнічаў. Ён так моцна спаў мінулай ноччу, нават сон не мог прыпомніць, не тое, што нямецкую.

— Не, гіпнапедыя, напэўна, дапаможа такім, як Валера, «лунатыкам», а ў мае мядзведжае вуха нічога не загоніш, тым больш ноччу, — зазначыў ён сам сабе. І вывучэнне мовы ў спосабам гіпнапеды «аўтаматычна» адышло ў нябыт.

Уладзімір ШАРПІЛА.

МАСТАЦКІ ШТАБ

РАШАЕ

На парадку дня пасяджэння культурна-масавых камісій факультэтаў універсітэта, праўлення студэнцкага клуба, прафкома і культурна-масавога сектара камітэта камсамола паўсталі пытанні па ўстанаўленню сувязей з прафесіянальнымі артыстычнымі калектывамі, па абмену вопытам работы сярод культурна-масавых сектараў факультэтаў і праўлення клуба.

Былі заслушаны паведамленні аб падрыхтоўцы факультэтаў да агульнаўніверсітэцкага агляду і паездках калектываў мастацкай самадзейнасці з канцэртамі ў Кіеў і Харкаў.

У гонар 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна паміж оперным тэатрам і ўніверсітэтам заключан дагавор аб супрацоўніцтве і ўзаемасувязі. Партыйны камітэт тэатра рэкамендаваў людзей, якія будуць узначальваць на грамадскіх пачатках калектывы мастацкай самадзейнасці факультэтаў.

На ўсіх факультэтах ідзе напружаная падрыхтоўка да аглядаў, якія будуць праведзены ў апошнія дні сакавіка. А агульнаўніверсітэцкі агляд будзе праходзіць з 9 па 13 красавіка.

Адказныя за культурна-масавую работу на факультэтах

РЫХТУЮЦА

ДА АГЛЯДУ

Добра ведаюць на юрыдычным факультэце Наташу Пецелька, намаганнямі якой створана агітбрыгада мастацкай самадзейнасці. На многіх вечарах агітбрыгада выступіла з вялікім поспехам. Зараз ідзе падрыхтоўка да агляду мастацкай самадзейнасці, які адбудзецца ў красавіку. Гарачая пара цяпер у Марка Валерскага, Машы Кудравец, Валанціна Елісеенкі і іншых студэнтаў, якія прымуць актыўны ўдзел у аглядзе.

тэтах падзяліліся вопытам і планами падрыхтоўкі да аглядаў.

Ужо цяпер пад кіраўніцтвам прадстаўнікоў кансерваторыі і харэаграфічнага вучылішча на першым курсе фізфака створан танцавальны калектыў, эстрадны аркестр, вакальны ансамбль.

На гэты раз ва ўніверсітэцкім аглядзе прыме ўдзел і матэматычны факультэт, які ў мінулым годзе не ўдзельнічаў.

Член праўлення клуба Фелікс Ліфшыц расказаў аб падрыхтоўцы да паездак у пачатку мая ў Кіеў і Харкаў. У красавіку ж эстрадны аркестр і студэнцкі тэатр з праграмай мініатур прыме ўдзел у фестывалі дружбы ўніверсітэтаў краіны пад дэвізам: «Вечно будет ленинское сердце kloкочать у революцию в груди», які праводзіцца з 19 па 23 красавіка Харкаўскім ўніверсітэтам імя А. М. Горкага.

Н. АСОЦКАЯ,
намеснік старшыні прафкома па палітыка-выхаваўчай рабоце.



Промні вясны.
Фотацюд А. Ласмінскага.

АДКУЛЬ ПАЙШЛО

Крылатыя словы, як гаварыў Ленін, «з дзівоснай трапнасцю выказваюць сутнасць з'явы». Уяўляючы сабой лаканічныя фармулёўкі ідэй і ўяўленняў, кандэнсуючы складаныя вобразы, яны выклікаюць у нашай свядомасці шэраг асацыяцый. Недастатковае знаёмства з канкрэтнымі умовамі узнікнення таго ці іншага крылатага слова прыводзіць да таго, што асацыяцыі гэтыя патухоць, і значэнне крылатага слова разумеецца няправільна. Для правільнага разумення крылатых слоў у тэкстах мастацкай літаратуры і публіцыстыкі і правільнага ужывання іх неабходна ведаць гэтыя канкрэтыя умовы.

Сёння мы прапануем нашым чытачам некалькі крылатых выразаў з каментарыямі да іх.

А судыі хто!

Цытата из комедии А. С. Грибоедова «Горе от ума», слова Чацкого:

А судыі хто?—За древностию лет
К свободной жизни их вражда непримирима,
Судженья черпают из забытых газет
Времен очаковских и покоренья Крыма.

**А счастье было так возможно,
так близко!**

Цитата из «Евгения Онегина» А. С. Пушкина, гл. 8, строфа 47.

**Александр Македонский герой,
но зачем же стулья ломать!**

Цитата из комедии Н. В. Гоголя «Ревизор», слова горничного об учителе: «Он ученая голова—это видно, и сведений нахватал тьму, но только объясняет с таким жаром, что не помнит себя. Я раз слушал его: ну, покамест говорил об ассириянах и вавилонянах—еще ничего, а как добрался до Александра Македонского, то я не могу вам сказать, что с ним сделалось. Я думал, что пожар, ей-богу! Сбежал с кафедры и, что силы есть, хватъ стулом об пол. Оно и конечно, Александр Македонский герой, но зачем же стулья ломать?». Последняя фраза получила крылатость в значении: зачем же переходит меру.

Аппетит приходит во время еды.

Выражение из романа Франсуа Рабле «Гаргантюа».

Арабские сказки.

Выражение употребляется в значении: что-нибудь удивительное, неожиданное, невероятное, что можно сравнить с чудесами арабских сказок из сборника «Тысяча и одна ночь».

Армида.

Героиня поэмы итальянского поэта Торквато Тассо (1544—1595) «Освобожденный Иерусалим», красавица-волшебница, удерживающая героя поэмы Ринальдо своими чарами в волшебном саду. Имя ее стало нарицательным для легкомысленной кокетливой красавицы, а также женщины легкого поведения.

**Архимедов рычаг. Дайте мне точку опоры,
и я сдвину землю.**

Биографы Архимеда Сиракузского, величайшего математика и механика древней Греции (ок. 287—212 до н. э.), рассказывают, что он, установив законы рычага, произнес гордую фразу: «Дайте мне точку опоры, и я сдвину землю». Отсюда возникло выражение «архимедов рычаг», употребляемое в значении двигательная сила вообще.

Ах, злые языки страшнее пистолета.

Цитата из комедии А. С. Грибоедова «Горе от ума», слова Молчалина.

Ахиллесова пята.

В греческой мифологии Ахиллес (Ахилл)—один из самых сильных и храбрых героев; он воспет в «Илиаде» Гомера. Послегомеровский миф, переданный римским писателем Гигином, сообщает, что мать Ахиллеса, морская богиня Фетида, чтобы сделать тело сына неуязвимым, окунула его в священную реку Стикс; окуная, она держала его за пятку, которой не коснулась вода, поэтому пятка осталась единственно уязвимым местом Ахиллеса, куда он и был смертельно ранен стрелой Париса. Возникшее отсюда выражение «ахиллесова (или ахиллова) пята» употребляется в значении: слабое, уязвимое место у кого-либо.

Адказны рэдактар М. І. ЮСЬКА.